

Datu valsts inspekcija

17. starptautiskā datu aizsardzības diena

Datu drošība un aizsardzība digitālajā vidē

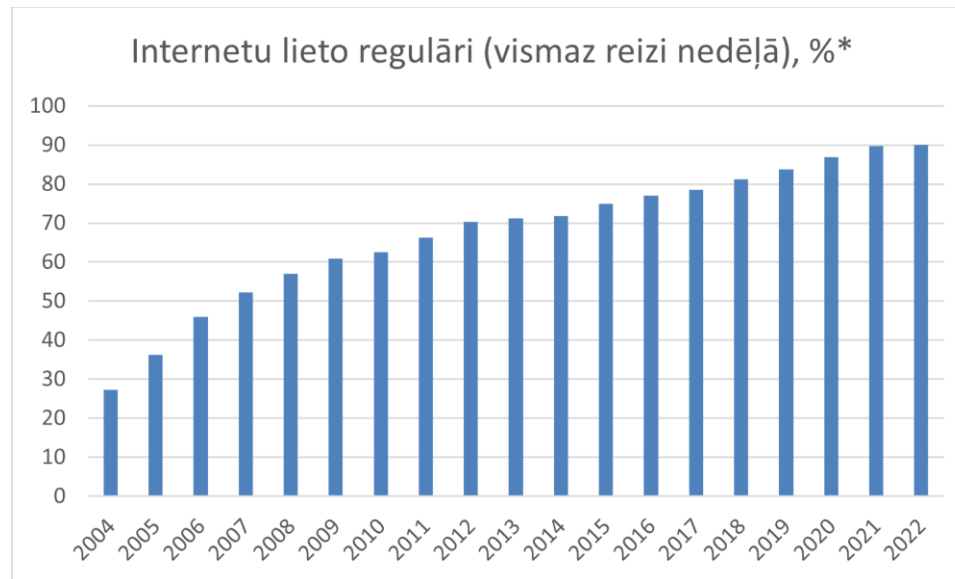
Datu valsts inspekcijas
Prevencijas nodaļas juriskonsulte
Sabīne Simsone

Datu valsts inspekcija

Modernā pasaule un personas datu aizsardzība

- Zināšanās un informācijas patērēšanas pratībā ir spēks
- 1995. gada direktīvu aizstāj mūsdienām piemērota Datu regula (2016)
- Interneta lietotāju skaita pieaugums Latvijā:

*Avots: Centrālās statistikas pārvaldes Oficiālās statistikas portāls, Tabula Nr. DLM010

Terminu skaidrojums

- **Vispārīgā datu aizsardzības regula**, Datu regula, GDPR.
- **Personas dati** - jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu, identificējot to, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, atrašanās vietas datiem.
- **Datu apstrāde** - jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība, piemēram, vākšana, reģistrācija, organizēšana, strukturēšana, glabāšana, pielāgošana vai pārveidošana.
- **Datu subjekts** - identificēta vai identificējama fiziska persona (persona, kuras datus apstrādā).
- **Pārzinis** - fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra (fiziska persona vai organizācija, kura apstrādā datus).

Datu valsts inspekcija

Datu subjekta tiesību veidi

1. Informatīvās tiesības

- 1) tiesības uz informāciju
- 2) piekļuves tiesības

2. Korektīvās tiesības

- 1) tiesības uz labošanu
- 2) tiesības uz dzēšanu jeb tiesības «tikt aizmirstam»
- 3) tiesības ierobežot datu apstrādi

3. Aktīvās tiesības

- 1) tiesības uz datu pārnesamību
- 2) tiesības iebilst
- 3) tiesības nebūt tāda lēmuma subjektam, kura pamatā ir tikai automatizēta apstrāde

Datu valsts inspekcija

Kā īstenot savas datu subjekta tiesības?

- Rakstveidā, identificējot sevi
- Skaidrs pieprasījums no datu subjekta - skaidra pārziņa atbilde
- Izmantojot pārziņa norādītos saziņas kanālus
- Atbildei jābūt ne vēlāk kā mēneša laikā, gala atbilde vēlākais 3 mēnešu laikā
- Ja atbilde netiek saņemta vai apstrāde joprojām nešķiet likumīga, vērsties DVI
- Sūdzības paraugs dvi.gov.lv → Iedzīvotājiem → Iesniegumu paraugi
- Pievienot visus iespējamus pierādījumus
- E-adrese, e-pasts – ar elektronisko parakstu; pasts, pastkastīte – parakstīt pašrocīgi

Datu valsts inspekcija

Savu datu apstrāde tīmeklī, mobilajās lietotnēs un ierīcēs

- «Filtrēt» informāciju, kuru apskatu un ar kuru dalos
- Publicēt tikai to, ko esmu gatavs parādīt visai pasaulei
- Ierobežot pieejas saviem lietotāju kontiem (piem., LinkedIn, Facebook)
- Pievērst uzmanību katrai vietnei, kuru apmeklēju
- Lejupielādēt uzticamas un drošas lietotnes
- Pārbaudīt piekļuves atļaujas lietotnei
- Telefoniem, datoriem, viedpulksteņiem –
vismaz vienu autentifikācijas metodi, labākajā gadījumā divpakāpju
- Paroles glabāt, pierakstīt vai iegaumēt?
- Neļaut ļaunprātīgām personām izsecināt Jūsu materiālo stāvokli, izvērtējot sociālajos tīklos publiskoto informāciju
- Neizsniegt internetbankas informāciju, paroles
- Izmantot iespēju ziņot vietnēm, ja par neatbilstoši publicētiem datiem

Datu valsts inspekcija

Citu personu datu apstrāde digitālajā vidē

- Respektēt citu fizisku personu tiesības uz datu aizsardzību
- Tuvinieku, draugu, labi pazīstamu cilvēku datu publicēšana – privātām un mājsaimniecības vajadzībām
- Ja atrasts noklādis dokuments, nepublicēt, bet nodot atbildīgajai institūcijai
- Videoreģistratora ierakstus nodot tikai atbildīgajām institūcijām
- Neatklāt informāciju par citu cilvēku veselību, materiālo stāvokli, mentālo stāvokli
- Izvairīties no «klikšķu» vākšanas un publicitātes palielināšanas uz citu personu datu rēķina
- Nepublicēt to, ko nevēlos, lai publicē par mani

Datu valsts inspekcija

Kas man jāzina par sīkdatnēm?

- Sīkdatne (Cookie) ir neliela teksta datne, kas tiek nosūtīta uz lietotāja datoru vai mobilo ierīci tīmekļa vietnes apmeklēšanās laikā un ko tīmekļa vietne saglabā lietotāja datorā vai mobilajā ierīcē, kad lietotājs atver vietni.
- Tehniskajām sīkdatnēm piekrišanu nejautā, bet informē par to izmantošanu
- Pārējām sīkdatnēm – jāprasa piekrišana
- Piekrišanai jābūt skaidrai, «ķeksīti» ieliek persona, kas piekrīt
- Sīkdatņu politika viegli pieejama un saprotama

Datu valsts inspekcija

Sīkdatņu paziņojums

Sīkdatnes

Mēs izmantojam savas un trešo pušu sīkdatnes, lai saglabātu Jūsu iepirkšanās vēsturi un izmantotu informāciju par Jūsu iepriekš iegādātajiem produktiem, lai ieteiktu Jums citus produktus, kuri, mūsuprāt, Jūs interesēs. Lai uzzinātu vairāk par mūsu sīkdatņu politiku, lūdzam noklikšķināt uz pogas "Vairāk informācijas".

Jūs varat piekrist visām sīkdatnēm, noklikšķinot uz pogas "Piekrītu" vai noraidīt, noklikšķinot uz pogas "Nepiekrītu".

Ja tīmekļa vietnes lietotājs noklikšķina uz pogas "Nepiekrītu", tīmekļa vietnē saglabājas tehniskās sīkdatnes, kuras ir nepieciešamas, lai nodrošinātu tīmekļa vietnes darbību un kuru izmantošanai nav nepieciešams iegūt lietotāja piekrišanu.

Vairāk informācijas

Nepiekrītu

Piekrītu

Kas ir privātuma politika?

- Privātuma politika ir pārziņa izveidots dokuments, kurā aprakstītas pārziņa veiktās darbības ar datiem un cita Datu regulas 13. un 14. pantā noteiktā informācija
- Satur informāciju arī par veidiem, kā sazināties par datu apstrādi
- Satur informāciju par vēršanos uzraudzības iestādē
- Apraksts, kā īstenot savas tiesības vēršoties pie organizācijas
- Viegli saprotama, viegli pieejama, vieglā valodā
- Jābūt atrodamai pāris klikšķu attālumā
- Ja organizācijas auditorija ir bērni, īpaši jāpievērš uzmanība uztveramībai

Mākoņdatošana

- Mākoņdatošana ir modelis, kas nodrošina visuresošu un izdevīgu tīkla piekļuvi koplietojamu un konfigurējamu datošanas resursu kopai pēc pieprasījuma. Resursi var tikt ātri piedāvāti ar minimālu pārvaldības piepūli vai pakalpojumu sniedzēju iesaisti.
- Mākoņpakalpojums - viena vai vairākas iespējas, ko piedāvā mākoņdatošana, kas tiek izsaukta, izmantojot noteiktu saskarni
- Mākoņu servisa veidi: infrastruktūra kā pakalpojums, platforma kā pakalpojums, programmatūra kā pakalpojums
- Biežāk izmantotie veidi – Google docs, mobilās ierīces attēlu uzglabāšana, e-pasts tīmeklī, failiem.lv, piekļuve darba informācijai no mājām vai ofisa, virtuāli serveri.
- Lai arī uzturētājam ir jānodrošina atbildība par drošības standartiem, iepazīties ar to politiku – īpaši no datu viedokļa
- Ietaupa vietu, laiku, līdzekļus, cilvēkresursu, īpaši uzņēmumiem

Datu valsts inspekcija

Atbrīvošanās no liekiem datiem, lai nepiesārņotu savu un virtuālo vidi

- Pārskatīt lejupielādētās lietotnes
- Pārskatīt e-pasta kastīti
- Pārskatīt maku, lojalitātes kartes
- Pārbaudīt, kāda informācija par mani atrodama meklēšanas servisos
- Apskatīt savus sociālos tīklus un izdzēsties no tiem, kuri netiek izmantoti
- Izdzēst pārlūka vēsturi, saglabātās paroles, apstiprinātās sīkdatnes
- Pārskatīt informāciju, kas atrodama ierīcē (fotogrāfijas, dokumenti)
- Tukšāks digitālā vide - skaidrāks prāts

Datu valsts inspekcija

Mīti un patiesība par datu aizsardzību

1. Datus drīkst apstrādāt tikai ar manu piekrišanu;
2. Manas dzīvesvietas adrese ir sensitīvi personas dati;
3. Videoreģistratori un videokameras jāreģistrē Datu valsts inspekcijā;
4. Datu valsts inspekcijas mērķis primāri ir sodīt;
5. Mirušu personu datus aizliegts apstrādāt;
6. Datu aizsardzības speciālists ir jāieceļ visām organizācijām;
7. Publiskos pasākumos aizliegts fotografēt;
8. Tālruņa numurs ir personas dati;
9. Savā īpašumā varu izmantot videonovērošanas kameru arī ar audio ierakstu.

Datu valsts inspekcija

Aktualitātes datu aizsardzībā

1. Facebook, Whatsapp un Instagram (Meta) saņem sodu no Īrijas uzraudzības iestādes
2. Baltijas valstu uzraudzības iestāžu koordinētā pārbaudi par personas datu apstrādes atbilstību īstermiņa transportlīdzekļu nomas jomā
3. 2022. gadā no Latvijas iedzīvotājiem izkrāpti vairāk kā 12 miljoni € (FNA)
4. #DVIskaidro – uzsākam trešo gadu

Datu valsts inspekcija

Paldies!

www.dvi.gov.lv

pasts@dvi.gov.lv

67223131

Datu valsts inspekcijas
Prevencijas nodaļas juriskonsulte
Sabīne Simsone